

SAK 20/15 SØKNAD HALLINGDAL ETABLERERSENTER

Saksopplysning

Det er motteke søknad frå Hallingdal Etablerersenter på kr. 300.000 for 2015.

Aktivitetane til Hallingdal etablerersenter etablerarretteiing og kursing som ein forlenga arm av det kommunale næringsutviklingsarbeidet.

Målgrupper er alle som vil starte eigen bedrift eller videreutvikle en eksisterende bedrift i Hallingdal.

I perioden 2002 – 2006 var Hallingdal Etablerersenter finansiert med 50 % kommunalt bidrag og 50 % økonomisk bidrag frå Buskerud fylkeskommune og Innovasjon Norge.

Ut frå ein auka etterspurnad vart det frå 2007 ein auka aktivitet ved etablerersenteret.

Finansiering til Hallingdal Etablerersenter har no vore frå kommunane i Hallingdal, Buskerud fylkeskommune (partnarskapsavtala), Innovasjon Norge og lokalt næringsliv.

Løyvinga frå partnarskapsavtala har vore:

– 2009 – 2011, kr. 225.000

– 2012 – 2013, kr. 250.000

– 2014 kr. 275.000

Total budsjett har ein auke frå kr, 1.265.000 til kr. 1.295.000.

Vurdering

Når det gjeld behovet for etableraroppfølging og bedriftsretteiing har dagleg leiar ei klar oppfatning om at dette er tenester som Hallingdal har behov for, og det blir nytta.

Vedlagt årsmelding for 2014 gjev og eit klart uttrykk for dette.

Buskerud fylkeskommune starta i 2014 eit arbeid for å vurdere etablerarretteiinga i Buskerud og engasjerte Telemarksforskning til å gjera ei vurdering, rapporten ligg [her](#). Buskerud fylkeskommune vil fylgje opp arbeidet i 2015 i samarbeid med etablerarsentera og regionane for å sjå om det er forbetningspunkt og om det er aktuelt med eit tettare samarbeid mellom dei ulike etablerarsentera.

Når det gjeld finansiering har denne endra seg litt over tid.

	2010	2015	% vis auke
Innovasjon Norge	270 000	375 000	38,89
Tilskot Fylkeskommune	225 000	300 000	33,33
Tilskot kommunane i Hallingdal	375 000	455 000	21,33
Tilskot private (bankane	180 000	150 000	-16,67
Kursavgift etablerarkurs	25 000	15 000	-40,00
Sum driftsinntekter	1 075 000	1 295 000	20,47

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal rår til det blir løyvd tilskot på kr. 285.000,- til Hallingdal Etablerersenter for 2015.
2. Tilskotet blir finansiert av partnarskapsavtala med Buskerud fylkeskommune for 2015.

Ål 18.5.2015

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg

1. Hallingdal Etablerersenter, søknad om tilskot, dat. 8.5.2015
2. Budsjett 2015
3. Årsmelding 2014

Søknad

Søknadsnr.	2015-0138	Søknadsår	2015	Arkivsak
Støtteordning	Regionale utviklingsmidler i Hallingdal			
Prosjektnavn	Hallingdal Etablerersenter, etablererveiledning 15			

Kort beskrivelse

Etablererveiledning i Hallingdal

Prosjektbeskrivelse

Søknad om utviklingsmidler til Hallingdal Etablerersenter 2015

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Hallingdal Etablerersenter c/o Gol kommune Org.nr:964952612	Hallingdal Næringshage, Gamlevegen 6, 3550 GOL	90721810
Kontakt- person	Trond Ask-Henriksen	Hallingdal Næringshage, Gamlevegen 6, 3550 GOL	90721810
Prosjekt- leder	Trond Ask-Henriksen	Hallingdal Næringshage, Gamlevegen 6, 3550 GOL	90721810

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Regionale utviklingsmidler, kommunale næringstilskudd, innovasjon Norge.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Etablererveiledning i Hallingdal

Prosjekt mål

Mange, trygge og gode etablerere i Hallingdal

Forankring

Forankring i 12 års drift av Hallingdal Etablerersenter

Prosjektorganisering

Fast regionalt tiltak.

Fagråd:

Ann Oppheim Jørgensen, Nes kommune (leder)

Tor Magnussen, Regionrådet for Hallingdal

Sveinung Halbjørhus, Rådmannsutvalget for Hallingdal

Katrine Kofstad, Innovasjon Norge

Jan Egil Halbjørhus, Halbjørhus AS
Maaike Visser, Lydfarge AS

Samarbeidspartnere

Kommunene i Hallingdal, Buskerud Fylkeskommune, Innovasjon Norge og banker i Hallingdal.

Aktiviteter

Etablererveiledning og kursing som en forlengta arm av det kommunale næringsutviklingsarbeidet.

Målgrupper

Alle som vil starte egen bedrift eller videreutvikle en eksisterende bedrift i Hallingdal.

Resultat

Best mulig startgrunnlag for nyetablerere. Trygg retning på videreutvikling.

Effekter

Trygge etableringer og videreutviklingsprosesser.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Aktivitet i hele 2015

Kostnadsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	2019	SUM
Etablererkurs (innkjøpte tjenester)	65 000					65 000
Husleie	75 000					75 000
Innkjøpte konsulent tjenester	295 000					295 000
Kontordrift	103 000					103 000
Lønn	692 000					692 000
Skyssgodtgjørelse	55 000					55 000
Styre honorar	10 000					10 000
Sum kostnad	1 295 000					1 295 000

Finansieringsplan

Tittel	2015	2016	2017	2018	2019	SUM
Buskerud fylkeskommune	300 000					300 000
Innovasjon Norge	375 000					375 000
Kommunene i Hallingdal	455 000					455 000
Kursavgifter	15 000					15 000
Tilskudd fra lokale banker	150 000					150 000
Sum finansiering	1 295 000					1 295 000

Geografi

615-Flå, 616-Nes, 617-Gol, 618-Hemsedal, 619-Ål, 620-Hol

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Budsjett_2015_vedtatt i fagråd 10.12.2014.xls	38 912	08.05.2015
Årsmeld.2014.doc	74 752	08.05.2015

Budsjett 2015

SAK 20-15, VEDLEGG 2

Beskrivelse	asse	og	Ansvar	Teneste	Just.buds-14	Budsj-15
Avg. fritt salg av varer og tjenester (til prosjekt)	16200	8420	3253			
Tilskot Innovasjon Norge	17009	8420	3253		350000	375000
Tilskot Innovasjon Norge, etablerarkurs	17009	8420	3253			
Regionale midler						
Tilskot Fylkeskommune	17301	8420	3253		275000	300000
Tilskot kommunane i Hallingdal	17501	8420	3253		440000	455000
Tilskot private (bankane)	17700	8420	3253		150000	150000
Bruk av overskuddsfond					35000	
Kursavgift etablerarkurs	17700	8420	3253		15000	15000
Prosjektinntekter						
Momskompensasjon						
Sum driftsinntekter					1265000	1295000
Prosjektkostnader						
Fastlønn	10100	8420	3253		469000	505000
Overtidslønn- og etterbet-2014					65000	50000
Pensjonsinnskot KLP	19000	8420	3253		75000	75000
Personalforsikring	19020	8420	3253		4500	2000
Arb.givaravgift	19900	8420	3253		63000	60000
Kontormateriell	11000	8420	3253		26000	20000
Bevertning	11510	8420	3253		7700	8000
Anna forbr. materiell/teneste (etablerarkurs o.l)	12090	8420	3253		65000	65000
Telefontenester inkl. internett m.m.	13010	8420	3253		18000	10000
Datakommunikasjon	11302	8420	3253		12000	15000
Markedsføring (annonser, info og profilering)	14020	8420	3253		15000	20000
Opplæring	15000	8420	3253		10000	20000
Skyss-/kostgodtgjersle	16000	8420	3253		46800	55000
Husleige inkl. straum, vask m.m.	19000	8420	3253		68000	75000
Inventar	12000	8420	3253		5000	5000
IT-utstyr m.m.	12002	8420	3253		5000	5000
Aviser, abonnement	12007	8420	3253			10000
Konsulenttenester	12700	8420	3253		300000	295000
Andre ekst. Tjenester	12700	8420	3253		10000	
Moms generell kompensasjonsordning	15009	8420	3253			
Sum driftsutgifter					1265000	1295000

Årsmelding

Hallingdal Etablerersenter

2014

1. Organisasjon.

I Hallingdal er det en markert kultur for å etablere egen bedrift og regionen har vært på landstoppen over nyetableringer flere år på rad målt i forhold til folketallet i regionen.

Fra 2005 har Hallingdal Etablerersenter (HE) vært et fast interkommunalt tiltak i regionen. Gol kommune har arbeidsgiveransvar og fører regnskap for virksomheten. Regnskapet blir årlig revidert av Hallingdal Revisjonsdistrikt.

HE har kontorsted på Hallingdal Næringshage, men en stor del av den daglige veiledningen foregår i hjemkommunen til brukerne av tjenesten. Samarbeid med Hallingdal Næringshage gir HE tilgang til kompetanse, markedsføring, gode kontorlokaler, breiband og tilgang på annen nødvendig infrastruktur.

Fagrådet for HE har hatt slik sammensetning i 2014:

- Lars Riise, leder, representant for de kommunale næringsmedarbeiderne
- Sveinung Halbjørhus, representant fra Rådmannsutvalget,
- Tor Oscar Magnussen, Nes, representant fra Regionrådet,
- Kathrine Kofstad, representant fra Innovasjon Norge
- Jan Egil Halbjørhus, Hallingdal Næringshage og representant fra næringslivet
- Maaike Visser, gründer og daglig leder for Lydfarge AS

Det er avholdt 3 fagrådsmøter i 2014, februar, juni, og desember.

Trond Ask-Henriksen er ansatt som daglig leder i 80% stilling. Sigvat Morken har vært innleid på timebasis gjennom hans firma DC-Analyse as. Total ressursbruk på etablerersenteret i 2014 har vært ca. 1,1 årsverk.

2. Målsetting

Virksomheten ved HE i 2014 har vært lagt opp etter følgende målsettinger:

- Stimulere til nyskaping og entreprenørskap i Hallingdal
- Bidra til etablering av ny næringsvirksomhet i Hallingdal..
- Bidra til at nyetablerte virksomheter får et best mulig fundament utvikle seg på.
- Bidra til videreutvikling og nyskaping i eksisterende næringsliv

3. Strategier / tiltak og aktivitet i 2014..

HE har lagt vekt på følgende strategier/tiltak for å nå målsettingene:

Rådgiving til personer med planer om å starte egen virksomhet og tett oppfølging av nyetablerte bedrifter den første driftsperioden utover selve etableringsfasen utgjør hovedaktiviteten ved etablerersenteret. I 2014 ble det gitt i alt 1040 veiledningstimer fordelt på 103 enkeltpersoner og 9

bedrifter, i alt 112 unike brukere, med ulike forretningsideer. Dette er litt over gjennomsnittet (108 brukere) for perioden 2010 -2014.

Tett oppfølging og flere veiledninger pr. etablerer, er en følge av bevisst satsing på å gi etablererne best mulig grunnlag i den vanskelige startfasen av virksomheten. Det er gitt råd om regelverk/forskrifter og virkemidler, gjennomgang av forretningsideer og forretningskonsept i samarbeid med etablererne, bistand til utarbeiding av budsjett og forretningsplaner, hjelp til søknader om etablererstipend, annen finansiering og allianse/- nettverksbygging.

Vinteren 2014 ble det årlige Etablererkurset for personer med planer om å starte egen virksomhet arrangert med 21 deltakere. Kurset er bygd opp over 10 kvelder a 4 timer med temaer som *valg av selskapsform, markedsføring, salg og profilering av nystartafirma, økonomi, budsjetter og kalkyler*. Kurset har som målsetting å gi alle deltakere ei innføring i markedsretta planlegging av oppstart av egen virksomhet, og gi kunnskap om alle faser i en bedriftsetablering. En av kveldene ble gjennomført som en åpen samling, der temaet «Bruk av sosiale medier i næringsvirksomheten» ble belyst. På denne åpne kurskvelden deltok ca 45 personer, og arrangementet profilerte HE på en god måte.

Etablerersenteret gir også i noen grad rådgiving til eksisterende bedrifter i deres interne utviklings- og omstillingsprosjekter med nye produkter, forretningsområder og andre innovative prosesser. Etablerersenteret bidrar i søknadsprosesser til Innovasjon Norge, skattefunn m.m. I 2014 var etablerersenteret involvert som veileder i 9 utviklingsprosjekter i andre etablerte bedrifter

Hallingdal Etablerersenter eies av kommunene i Hallingdal, og har et tett og godt samarbeid med kommunenes næringsmedarbeidere, administrative og politiske ledelse. Etablerersenteret gir løpende informasjon om senteret sine tjenester via kommunene sine næringsmedarbeidere, servicetorg og nettsider. Informasjon om etablerersentrets virksomhet finnes også på www.hallingdal-etablerersenter.no der mange etablerere og gründere profileres gjennom presentasjoner og artikler.

Samarbeid med andre lokale og regionale nettverk er en viktig del av virksomheten til Hallingdal Etablerersenter. En del etablerere har behov for tilførsel av kompetanse og nettverk utover det Hallingdal Etablerersenter kan bidra direkte med, og det er viktig at etablerersenteret kan formidle kontakt med andre aktuelle kompetansenettverk som f.eks Driv Inkubator, Papirbredden Innovasjon, Connect Norge, Innovasjon Norge, Patentstyret, Build2Grow/forskningsparken, osv.

Likeens er det det svært nyttig med et godt samarbeid med lokale banker og finansieringsinstitusjoner for å komme i med innspill i en tidlig fase om hvordan etablererbedriftene må/bør jobbe for å komme i en god prosess på et tidlig tidspunkt om finansiering.

Etablerersenteret er også en aktiv aktør i det regionale arbeidet med tilflytting/tilbakeflytting i samarbeid med Regionrådet for Hallingdal. Etablerersenteret er kontaktpunkt og gir råd og veiledning for mulige tilflyttere som er på besøk i regionen, for hvordan de best kommer i kontakt med aktuelt næringsliv i Hallingdal

Daglig leder deltar i styringsgruppa for Inn-På-Tunet løftet, og gir i tillegg individuell veiledning til utvikling av forretningskonsept, økonomiske avtaler for den enkelte utøver/gardbruker som vurderer et Inn På Tunet tilbud som en ekstra næringsgrein i sin virksomhet.

Etablerersenteret bidrar også i arbeidet med entrepenørskap og «Start av egen virksomhet» i skolene gjennom dommer- og veiledningsfunksjon på div. arrangement for ungdom med elevbedrift som prosjekt/fag (ca 45 timer i 2014)

5. Profilering.

De fleste kommunene har gode rutiner (servicetorg o.l.) for å formidle kontakt mellom etablerere som tar kontakt med kommunen, og HE. En stadig større del av forespørslene kommer fra personer som har fått kjennskap til HE via eget kontaktnett, medieomtale og ”prat på bygda”, noe som tyder på at etablerersenteret etter hvert har blitt en kjent og anerkjent aktør i regionen. Direkte møter med banker og regnskapsførere i regionen, samt deltakelse på flere bedriftsforum og nettverksmøter med næringslivet, har gitt HE en god profilering. Arbeidet med utvikling av ny nettside med profilering av aktuelle etablerere og gode suksesshistorier er godt i gang, og gir et godt bilde av etablerersenterets virksomhet.

6. Finansiering og økonomi.

Hallingdal Etablerersenter har, gjennom statusen som et fast regionalt tiltak, en tilfredsstillende grunnfinansiering. I 2014 har kommunene i Hallingdal bidratt med kr.440.000.-, Buskerud Fylkeskommune/regionale utviklingsmidler – kr.275.000.- og Innovasjon Norge med kr.330.000.-. Gjensidige Hallingdal, Sparebank 1 Hallingdal/Valdres og Skue Sparebank bidro hver med kr 50.000, til sammen kr.150.000.-. Midlene fra næringslivet utgjør et viktig økonomisk bidrag og viser at de regionale finansieringsinstitusjonene verdsetter arbeidet som Hallingdal Etablerersenter utfører.

5. Videre arbeid

Prioriterte oppgaver i 2015:

- Råd og veiledning til gründere/etablerere vil fortsatt ha hovedfokus med målsetting om å gjøre en enda bedre jobb enn tidligere. En prioritert oppgave vil også være å gi tilstrekkelig oppfølging av alle som har behov for det i den første driftsfasen etter etablering.
- Bidra med veiledning og kompetanse i skolenes arbeid med entrepenørskap, elevbedrift og gründerskap i ungdomskolen og i på videregående nivå.
- Delta aktivt i det regionale næringsutviklingsarbeidet
- Være en aktiv bidragsyter i kommunenes næringsarbeid
- Sikre et varig økonomisk fundament for å opprettholde nåværende aktivitetsnivå som prosjektsamarbeidet med lokalt næringsliv har lagt grunnlag for.
- Styrke profileringen av HE i form av direkte kontakt med de viktigste formidlingskanalene og en aktiv bruk formidling på våre nettsider

Trond Ask-Henriksen,
Daglig leder
Hallingdal Etablerersenter

Hallingdal Etablerersenter

Gamlevegen 6, 3550 Gol. Tlf: 32 02 99 55, mobil: 907 21 810
E-post: post@hallingdal-etablerersenter.no